

ลัดดาวัลย์ เมืองคำ 2554: การศึกษาอัตราภาษีสรรพสามิตของน้ำมันดีเซลที่เหมาะสม
ของประเทศไทย ปรินญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
บัณฑิต ชัยวิชญชาติ, ศ.ศ. 127 หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณอัตราภาษีสรรพสามิตของน้ำมันดีเซลที่เหมาะสมของประเทศไทย ที่ทำให้เกิดภาระภาษีส่วนเกินโดยรวมน้อยที่สุด จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าภาระภาษีส่วนเกินโดยรวมที่เหมาะสมและที่เกิดขึ้นจริง อาศัยการสร้างแบบจำลองระบบสมการเกี่ยวเนื่อง และประมาณการสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้นตอน ในการคำนวณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานน้ำมันดีเซล เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลที่เหมาะสมที่ได้จากกระบวนการหาค่าเหมาะสม และคำนวณภาระภาษีส่วนเกินโดยรวม โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึงปี พ.ศ. 2552

ผลการศึกษาพบว่า อัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลที่รัฐจัดเก็บจริงเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 บาทต่อลิตร เป็นอัตราภาษีที่รัฐควบคุมไว้ให้ต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็น จึงไม่สะท้อนต้นทุนอัตราภาษีที่แท้จริงและเกิดการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรมากกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้เกิดภาระภาษีส่วนเกินโดยรวมที่เกิดขึ้นจริงเฉลี่ยเท่ากับ 323.36 ล้านบาท ในขณะที่อัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลที่เหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 บาทต่อลิตร ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่จัดเก็บให้เปลี่ยนแปลงไปตามตัวแปรพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่างๆ จึงสะท้อนต้นทุนอัตราภาษีที่แท้จริงและไม่เป็นการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรมากกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้เกิดภาระภาษีส่วนเกินโดยรวมที่เหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 248.71 ล้านบาท

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ภาครัฐควรกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลที่เหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระภาษีส่วนเกินโดยรวมให้กับสังคม